

1 Doporučené ulohy – 1. série

1. Dokažte indukcií, že pro $x_1, \dots, x_n \in [0, \pi]$ platí nerovnost

$$\left| \sin \left(\sum_{k=1}^n x_k \right) \right| \leq \sum_{k=1}^n \sin x_k.$$

2. Necht' $x_1, x_2, \dots, x_n$ jsou reálná čísla větší než -1 mající stejné znaménko. Dokažte, že

$$(1 + x_1)(1 + x_2) \cdots (1 + x_n) \geq 1 + x_1 + x_2 + \cdots + x_n.$$

*3. Dokažte indukcií, že pro každé přirozené n platí

$$n! \leq \left(\frac{n+1}{2} \right)^n.$$

4. Necht' $(a_n)_{n \in \mathbb{N}}$ je posloupnost zadaná rekurentně rovnostmi $a_1 = 1, a_2 = 2$ a $a_{n+1} = \frac{a_n + a_{n-1}}{2}$ pro $n > 1$. Najděte její explicitní zadání, tj. formuli pro obecný (n -tý) člen.

5. Dokažte, že pro reálná čísla a, b platí $|a + b| \leq |a| + |b|$,

$$\max(a, b) = \frac{a + b}{2} + \frac{|a - b|}{2}, \quad \min(a, b) = \frac{a + b}{2} - \frac{|a - b|}{2}.$$

6. Platí výrok $\forall a \in \mathbb{R} \forall b \in \mathbb{R} \forall c \in \mathbb{R} |a - b + c| \geq |a| - |b| - |c|$?

7. Platí následující výroky?

$$a) \forall a \in \mathbb{R} \exists \varepsilon > 0 \exists \alpha \in \mathbb{R} \forall x \in \mathbb{R} x \in (a, a + \varepsilon) \Leftrightarrow |x - \alpha| < 1.$$

$$b) \exists a \in \mathbb{R} \forall \varepsilon > 0 \forall \alpha \in \mathbb{R} \exists x \in \mathbb{R} x \in (a, a + \varepsilon) \Leftrightarrow |x - \alpha| < 1.$$

---

2 Doporučené ulohy – 2. série

8. Necht $f(x) = \frac{2\sqrt{x}}{4-\sqrt{x}}$. Naleznete D_f, H_f, f^{-1} .
9. Necht $\varphi : [0, \infty) \rightarrow [1, \infty)$ je bijekce a necht $\psi(x) = \sqrt{\varphi^2(x) - 1}$. Dokažte, že existuje inverzní funkce ψ^{-1} a vyjádřete ji s pomocí φ^{-1} . Určete $D_{\psi^{-1}}$.
- *10. Načrtněte obor hodnot komplexní funkce $f : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ definované předpisem $f(z) = z + 2\bar{z} + z\bar{z} + iz$.
- *11. (Parametrizace části Descartesova listu.) Necht funkce g je definována na podmnožině roviny $M = \{(x, y) : x^3 + y^3 - 2xy = 0, x < 0, y > 0\}$ předpisem $g(x, y) = y/x$. Vypočtete H_g a g^{-1} .
12. Uvažujme zobrazení $f : X \rightarrow Y$ a množiny $A \subset X, B \subset X$. Rozhodněte, zda obecně platí :
- a) $f(A) \cup f(B) = f(A \cup B)$;   b) $f(A \setminus B) \subset f(A) \setminus f(B)$;
c) $f(A) \setminus f(B) \subset f(A \setminus B)$;   d) $f(A \cap B) = f(A) \cap f(B)$.
13. Charakterizujte zobrazení $f : M \rightarrow L$, pro která platí
- a) $\forall A \subset M \quad f^{-1}(f(A)) = A$;   b) $\forall B \subset L \quad f(f^{-1}(B)) = B$.
- *14. Platí výrok $\exists M \subset \mathbb{R} \exists ! f : M \rightarrow \mathbb{R} \forall x \in \mathbb{R} \quad x \neq 0 \Rightarrow f(x + \frac{1}{x}) = g(x)$, je-li
- a) $g(x) = \sin x + \sin \frac{1}{x}$;   b) $g(x) = \sqrt{x^2 + 1}$;   c) $g(x) = \frac{x^{16} + 1}{x^8}$?

3 Doporučené ulohy – 3. série

15. Zkoumejte vztahy mezi následujícími tvřeními o $M \subset \mathbb{R}$ a $s \in \mathbb{R}$.
- (i) $s = \sup M$.
(ii) $\forall \varepsilon > 0 \exists y \in M : y \in (s - \varepsilon, s)$.
(iii) $\forall a < s \exists x \in M : x \geq a$.
(iv) $\bigcup_{x \in M} (-\infty, x) = (-\infty, s)$.
(v) $\bigcap_{n=1}^{\infty} \bigcup_{x \in M} (-\infty, x + 1/n) = (-\infty, s]$.
16. Necht f je reálná funkce na množině M . Dokažte, že f je omezená, právě když je omezená shora i zdola.

17. Pro které funkce $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ platí výrok

$$\forall g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \quad (g \circ f \text{ je omezená} \Leftrightarrow g \text{ je omezená})?$$

18. Necht' $A, B \subset \mathbb{R}$ jsou neprázdné omezené množiny. Dokažte, že

$$a) \quad \inf(-A) = -\sup A; \quad b) \quad \sup(A + B) = \sup A + \sup B;$$

$$c) \quad \inf(A - B) = \inf A - \sup B;$$

kde $A - B := \{a - b : a \in A, b \in B\}$ a podobně jsou definovány množiny $A + B, -A$.

19. Lze obecně vyjádřit $\sup(A \cup B)$ a $\sup(A \cap B)$ pomocí $\sup A$ a $\sup B$, jestliže $A, B \subset \mathbb{R}$ jsou neprázdné omezené množiny?

20. Necht' $M \neq \emptyset$ a $f : M \rightarrow \mathbb{R}, g : M \rightarrow \mathbb{R}$ jsou omezené funkce. Dokažte, že

$$(*) \quad \sup_{x \in M} (f(x) + g(x)) \leq \sup_{x \in M} f(x) + \sup_{x \in M} g(x).$$

Musí v (*) platit rovnost?

21. Za stejných předpokladů jako v předchozí úloze dokažte:

$$\sup_{x \in M} (f(x) + g(x)) \geq \sup_{x \in M} f(x) + \inf_{x \in M} g(x),$$

$$\sup_{x \in M} (f(x) - g(x)) \leq \sup_{x \in M} f(x) - \inf_{x \in M} g(x).$$

4 Doporučené ulohy – 4. série

22. Necht' $A \in \mathbb{R}$. Pro které posloupnosti reálných čísel $(b_k)_1^\infty$ platí obecně, že

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = A \Leftrightarrow \forall \varepsilon > 0 \exists k \forall n > b_k \quad |a_n - A| \leq \varepsilon ?$$

23. Z definice limity dokažte, že $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{\sqrt{n-1}} = 0$.

24. Zkoumejte vztah následujících tvrzení o $M \subset \mathbb{R}$ a $s \in \mathbb{R}$:

(i) $s = \sup M$;

(ii) s je horní odhad (závora) M a existuje posloupnost $(x_n)_1^\infty$ taková, že $x_n \in M$

a $x_n \rightarrow s$.

*25. Necht' $p \in \mathbb{N}, a \in \mathbb{R}, a_n \geq 0, n = 1, 2, \dots$. Dokažte, že

$$a_n \rightarrow a \iff \sqrt[n]{a_n} \rightarrow \sqrt[n]{a}.$$

Vypočítejte následující limity.

26. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n^2 + 2n + n \sin 2n}{n \cos 3n + (2n + \sin 4n)^2}.$

27. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^2} \sum_{k=1}^n [kx], \quad x \in \mathbb{R},$ kde $[y]$ označuje celou část z y .

28. $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt[3]{n+1} - \sqrt[3]{n}).$

29. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[4]{n^5+2} - \sqrt[3]{n^2+1}}{\sqrt[5]{n^4+2} - \sqrt{n^3+1}}.$

30. $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\sqrt{n^2+2} - \sqrt[3]{n^3+1} \right).$

31. $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a^n + b^n + c^n}, \quad a, b, c > 0.$

32. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3^n + n^5 + (n+1)!}{n(n^6 + n!)}.$

33. $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n}.$

*34. $\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{i=0}^k a_i \sqrt{n+i}, \quad \text{je-li } \sum_{i=0}^k a_i = 0.$

35. Platí obecně následující implikace, ve kterých $M \subset \mathbb{R}$ je aspoň dvoubodová a $f : M \rightarrow \mathbb{R}$?

(a) f je nerostoucí na $M \implies f$ není rostoucí na M .

(b) f není rostoucí na $M \implies f$ je nerostoucí na M .

(c) f není rostoucí na žádné dvouprvkové $A \subset M \implies f$ je nerostoucí na M .

36. Které z následujících funkcí jsou obecně monotónní, jestliže $f_i : (0, 1) \rightarrow \mathbb{R}$, $i = 1, 2$, jsou rostoucí funkce a $g_i : \mathbb{R} \rightarrow (0, 1)$, $i = 1, 2$ jsou klesající funkce?

a) $g_1 \circ f_2 \circ g_2 \circ f_1;$

b) $\max(f_1, f_2) \circ g_1 \circ (f_1 + f_2);$

c) $(f_1 f_2) \circ g_1;$

d) $(g_1 g_2) \circ \min(f_1, f_2).$

5 Doporučené ulohy – 5. série

37. Nechť $p \in \mathbb{N}$. Dokažte, že $a_n \rightarrow \infty$ právě když $\sqrt[p]{a_n} \rightarrow \infty$.

38.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^3 + \sqrt{n} + (-1)^n}{n^2 + n\sqrt{n}}.$$

39.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} n(\sqrt{n^2 + n} - n).$$

40.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sin\left(\frac{n\pi}{4}\right)\sqrt{n}.$$

41.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{3} - \sin n - \cos n) \frac{n^5}{\sqrt[3]{2} - 1}.$$

42.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n!}.$$

43. Dokažte ekvivalenci: $\frac{1}{a_n} \rightarrow 0 \Leftrightarrow |a_n| \rightarrow \infty$.

**44. Pro která $x \in \mathbb{R}$ existuje $\lim_{n \rightarrow \infty} \sin nx$?

Vypočtete následující limity. Můžete použít, že $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = e$.

45.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{n}\right)^n.$$

46.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n^2}\right)^n.$$

47.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{n}\right)^{n^2}.$$

*48.
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{2}{n}\right)^n.$$

*49. Dokažte, že $\left(1 + \frac{1}{n}\right)^{n+1} \searrow e$.

50. Definujme posloupnost (a_n) rekurentně rovnostmi $a_1 = \sqrt{2}$, $a_{n+1} = \sqrt{2 + a_n}$. Vypočtete $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$.

51. Nechť $q > 0$. Vypočtete $\lim_{n \rightarrow \infty} q^n$ pomocí vět o limitě monotónní posloupnosti a o limitě posloupnosti s posunutým indexem.

52. Nechť $0 \leq a \leq 1$. Definujme posloupnost p_n rekurentně rovnostmi

$$p_1 = 0, \quad p_{n+1} = p_n + \frac{1}{2}(a - p_n^2).$$

Vypočtete $\lim_{n \rightarrow \infty} p_n$.

53. Vyšetřete limitu posloupnosti definované rekurentně rovnostmi

$$a_1 > 0, a_{n+1} = \frac{1}{2} \left(a_n + \frac{1}{a_n} \right).$$

*54. Vypočtěte hodnotu řetězového zlomku $\frac{1}{1+\frac{1}{1+\dots}}$; tj. limitu posloupnosti

$$1, \frac{1}{1+1}, \frac{1}{1+\frac{1}{1+1}}, \dots;$$

přesněji: posloupnosti definované vztahy $a_1 = 1, a_{n+1} = \frac{1}{1+a_n}$.

6 Doporučené ulohy – 6. série

*55. Dokažte implikaci $\left(\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_{n+1}}{x_n} = a, x_n > 0 \right) \implies \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{x_n} = a$. Toto tvrzení pak užitě k výpočtu

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{n!}}{n}.$$

56. Vypočtěte limity komplexních posloupností:

a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{4n - i}{2 + in}$;

b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{i}{n} \left(\frac{1+i}{\sqrt{2}} \right)^n$;

c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(-1 + i\sqrt{3})^{3n+1}}{8^n - 1}$;

d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\sqrt[n]{2} + \frac{i}{\sqrt{n+2} - \sqrt{n}} \right)$.

57. Nechť $q \in \mathbb{C}$. Dokažte, že posloupnost q^n je konvergentní, právě když $|q| < 1$ nebo $q = 1$.

58. Vypočtěte pomocí Stolzovy věty $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^p + \dots + n^p}{n^{p+1}}$, $p \in \mathbb{N}$.

59. Vypočtěte součet řady komplexních čísel $\sum_{k=1}^{\infty} \left(\frac{i}{3} \right)^k$.

60. Dokažte pomocí odhadu částečného součtu, že řada $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\sqrt[4]{n^3}}$ diverguje.

61. Dokažte, že $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n(n+1)} = 1$.

62. Dokažte, že
$$\prod_{n=1}^{\infty} \left(1 - \frac{1}{(n+1)^2}\right) = \frac{1}{2}.$$

*63. Dokažte, že nekonečný součin $\frac{2}{1} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{4}{3} \cdot \frac{4}{5} \cdot \frac{6}{5} \dots$ má nenulovou hodnotu.

64. Přeformulujte co nejjednodušeji následující výroky (kde $a, A \in \mathbb{R}$):

- a) $\forall \varepsilon > 0 \exists K > 0 \exists \delta > 0 \forall x (x \in P_\delta(a)) \implies (|f(x) - A| < K\varepsilon);$
- b) $\exists \delta > 0 \forall \varepsilon > 0 \forall x (x \in P_\delta(a)) \implies (|f(x) - A| < \varepsilon);$
- c) $\exists K > 0 \forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x (x \in P_\delta(a)) \implies (|f(x) - A| < K\varepsilon).$

---

7 Doporučené ulohy – 7. série

Vypočtěte následující limity:

65. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+mx)^n - (1+nx)^m}{x^2},$
 $m, n \in \mathbb{N}.$

66. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x + x^2 + \dots + x^n - n}{x - 1},$
 $n \in \mathbb{N}.$

67. Vypočtěte limity (ve kterých $[y]$ je celá část z y):

a) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{[x]};$ b) $\lim_{x \rightarrow 1} ([x] - x);$ c) $\lim_{x \rightarrow 0} x[1/x].$

68. Nechť $a \in \mathbb{R}^*$ a existuje $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = A$. Dokažte, že

(i) pokud $A \in \mathbb{R}$, pak

$$\lim_{x \rightarrow a} (f(x) + g(x)) = \lim_{x \rightarrow a} f(x) + \lim_{x \rightarrow a} g(x),$$

má-li jedna strana rovnosti smysl;

(ii) pokud $A \in \mathbb{R}$, $A \neq 0$, pak

$$\lim_{x \rightarrow a} (f(x) \cdot g(x)) = \lim_{x \rightarrow a} f(x) \cdot \lim_{x \rightarrow a} g(x),$$

má-li jedna strana rovnosti smysl.

69. Nechť g je funkce spojitá v 0 a $f(x) = g(x) \sin(x^{-2})$. Dokažte, že :

a) je-li $g(0) = 0$, pak 0 je bodem odstranitelné nespojitosti funkce $f(x)$;

b) je-li $g(0) \neq 0$, pak 0 je bodem nespojitosti druhého druhu funkce $f(x)$.

70. Zjistěte body spojitosti a klasifikujte body nespojitosti

a) Dirichletovy funkce;

b)* Riemannovy funkce.

8 Doporučené ulohy – 8. série

71. $\lim_{x \rightarrow 7} \frac{\sqrt{x+2} - \sqrt[3]{x+20}}{\sqrt[4]{x+9} - 2}$.
72. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[m]{1+ax} - \sqrt[n]{1+bx}}{x}$,
 $m, n \in \mathbb{N}, a, b \in \mathbb{R}$.
73. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(\sin(\sin x))}{\cos(\frac{\pi}{2} \cos x)} x^k$,
 $k = 0, 1, \dots$
74. $\lim_{x \rightarrow \infty} (\cos \sqrt{x+1} - \cos \sqrt{x-1})$.
75. $\lim_{x \rightarrow \pi/4} \operatorname{tg} 2x \cdot \operatorname{tg}(\frac{\pi}{4} - x)$.
76. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 + \sin x - \cos x}{1 + \sin px - \cos px}$,
 $p \in \mathbb{R}$.
77. $\lim_{x \rightarrow \pi/6} \frac{2 \sin^2 x + \sin x - 1}{2 \sin^2 x - 3 \sin x + 1}$.
78. Najděte taková $a, b \in \mathbb{R}$, aby $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 - x + 1} - ax - b) = 0$.
- *79. Vypočtěte $\lim_{x \rightarrow \infty} x(\sqrt{x^2 + 2x} - 2\sqrt{x^2 + x} + x)$.
80. $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1 + x2^x}{1 + x3^x} \right)^{1/x^2}$.
81. $\lim_{x \rightarrow \infty} \ln(1 + 2^x) \ln(1 + 3/x)$.
82. $\lim_{x \rightarrow 0^+} \ln(x \ln a) \ln \left(\frac{\ln ax}{\ln(x/a)} \right)$,
 $a > 1$.
83. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1 + \cos 2x} - \sqrt{1 + \cos 3x}}{\ln(1 + x^2)}$.
84. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{\sin^2 x} - \cos x}{x^2}$.
85. $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\cos x}{\cos 2x} \right)^{\frac{1}{x^2}}$.
86. („Neurčitost výrazu typu 1^∞ .“) Necht' $a \in \mathbb{R}^*$. Určete množinu L všech $l \in \mathbb{R}^*$, pro která existují takové funkce f, g , že

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = 1, \quad \lim_{x \rightarrow a} g(x) = \infty \quad \text{a} \quad \lim_{x \rightarrow a} f(x)^{g(x)} = l.$$

**87. (Problémek 4) Necht' $a, A \in \mathbb{R}^*$. Podejte plnou charakterizaci funkcí f , pro které platí následující tvrzení:

Pro každou funkci g platí

$$\lim_{x \rightarrow a} g(f(x)) = \lim_{y \rightarrow A} g(y),$$

má-li jedna strana rovnosti smysl.

**88. (Problémek 5) Dokažte, že množina A_f bodů, ve kterých existuje $\lim_{t \rightarrow x^+} f(t)$, ale f není spojitá v x , je spočetná.

9 Doporučené ulohy – 9. série

V následujících příkladech vyšetřete konvergenci a absolutní konvergenci uvedených řad.

$$89. \sum_{n=1}^{\infty} \left(1 - \cos \frac{1}{n}\right) n^3.$$

$$90. \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^{n+\frac{1}{n}}}{\left(n + \frac{1}{n}\right)^n}.$$

$$91. \sum_{n=3}^{\infty} (\ln(\ln n))^{-\ln n}.$$

$$92. \sum_{n=1}^{\infty} (1 - \cos 1/n)^\alpha \ln n, \quad \alpha \in \mathbb{R}.$$

$$93. \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(3 + 4i)^n}{a^n n^2}, \quad a \in \mathbb{C}.$$

$$94. \sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^{2n}}{(n+a)^{n+b}(n+b)^{n+a}},$$

$a > 0, b > 0.$

$$95. \sum_{n=2}^{\infty} \left(\frac{n-1}{n+2}\right)^{n(n-1)}.$$

$$96. \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1 + \cos n}{2 + \cos n}\right)^{2n - \ln n}.$$

$$97. \frac{4}{2} + \frac{4 \cdot 7}{2 \cdot 6} + \frac{4 \cdot 7 \cdot 10}{2 \cdot 6 \cdot 10} + \dots$$

$$98. \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^2}{2n^2}.$$

$$99. \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1! + \dots + n!}{(2n)!}.$$

$$100. \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n!)^2}{(2n)!} x^n, \quad x \in \mathbb{C}.$$

$$101. \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^{n^2}}{2^n}, \quad x \in \mathbb{C}.$$

---

10 Doporučené ulohy – 10. série

102. Dokažte, že $\operatorname{arctg} x = \frac{\pi}{2} - \operatorname{arccotg} x$.

103. Nechť f je funkce definovaná na $(0, \pi/8)$ předpisem

$$f(x) = \sin\left(\frac{3}{4}\pi + 2x\right).$$

Vyjádřete f^{-1} pomocí elementárních funkcí.

104. (Příklad řešený v DI.) Nalezněte funkci $f(x_1, x_2)$ takovou, že

$$\arcsin x_1 + \arcsin x_2 = \arcsin f(x_1, x_2),$$

pokud levá strana leží v $[-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}]$.

105. Dokažte, že algebraická rovnice s reálnými koeficienty lichého stupně má aspoň jeden reálný kořen.

106. Nechť funkce $f : [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ je spojitá na $[0, 1]$. Pak existuje bod $x \in [0, 1]$, pro který $f(x) = x$ (pevný bod). Dokažte.

107. (Příklad řešený v DI.) Dokažte, že $\operatorname{arctg} x = \arcsin \frac{x}{\sqrt{1+x^2}}$.

108. $\lim_{x \rightarrow \infty} x \left(\frac{\pi}{2} - \arcsin \frac{x}{\sqrt{x^2+1}} \right)$.

109. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{i \arcsin x}{ix + \sin x - 2x}$,
($i^2 = -1$).

110. $\lim_{x \rightarrow \infty} x \left(\frac{\pi}{4} - \operatorname{arctg} \frac{x}{x+1} \right)$.

111. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{arctg}(1+x) - \operatorname{arctg}(1-x)}{x}$.

112. $\sum_{n=1}^{\infty} \ln \left(\frac{n+1}{n} \right) \arcsin \frac{1}{n}$.

113. $\sum_{n=1}^{\infty} n^a \left(\sin \frac{1}{n} - \frac{1}{n} \right)$, $a \in \mathbb{R}$.

$$114. \sum_{n=1}^{\infty} \left(\operatorname{arccotg} n - \arcsin \frac{1}{n} \right).$$

$$115. \sum_{n=1}^{\infty} \left(\operatorname{cotg} \frac{\pi n}{4n-2} - \sin \frac{\pi n}{2n+1} \right).$$

$$116. \sum_{n=1}^{\infty} \arccos(1 - 1/n) n^a, \quad a \in \mathbb{R}.$$

---

11 Doporučené ulohy – 11. série

V následujících příkladech je vhodné kombinovat L'Hospitalovo pravidlo s „elementárními“ metodami výpočtu limit.

$$117. \quad \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\arcsin x} - \frac{1}{\sin x} \right). \quad 118. \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} x^{(x^x-1)}.$$

$$119. \quad \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\operatorname{arctg} x}{x} \right)^{\frac{1}{x^2}}. \quad 120. \quad \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^{\frac{1}{x}} - e}{x}.$$

$$121. \quad (\text{Příklad řešený v DI}) \quad \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} - \frac{1}{\sin^2 x} \right).$$

$$122. \quad \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\sqrt[3]{x^3 + x^2 + x + 1} - \sqrt{x^2 + x + 1} \frac{\ln(e^x + x)}{x} \right).$$

123. Necht $f(x) = x^3 + 3x$. Dokažte, že f je prostá a vypočtěte

$$\text{a) } (f^{-1})'(4); \quad \text{b)* } (f^{-1})''(4).$$

124. Vyšetřete derivaci funkce

$$f(x) = x \arcsin \left(\frac{x^2 - 1}{x^2 + 1} \right).$$

125. Vyšetřete derivaci funkce

$$f(x) = \arcsin \frac{2x}{x^2 + 1}.$$

Dokažte následující nerovnosti.

$$126. \quad |\operatorname{arctg} x - \operatorname{arctg} y| \leq |x - y|.$$

$$127. \quad \frac{a-b}{a} < \ln \frac{a}{b} < \frac{a-b}{b} \quad \text{pro } 0 < b < a.$$

128. Nalezněte globální (tj. absolutní) extrémů funkce $f(x) = x^3 - 3x + 2$, $x \in [-3, 2]$.

129. Dokažte, že pro $\alpha \geq 1$ a $x > -1$ platí $(1+x)^\alpha \geq 1 + \alpha x$.

130. Dokažte, že

$$2x < \sin x + \operatorname{tg} x \quad \text{pro } 0 < x < \frac{\pi}{2};$$

$$x - \frac{x^3}{6} < \sin x < x \quad \text{pro } x > 0;$$

$$\begin{array}{ll} \frac{2}{\pi}x < \sin x < x & \text{pro } 0 < x < \frac{\pi}{2}; \\ x^e \leq e^x & \text{pro } x > 0. \end{array}$$

131. Pro která $a \in \mathbb{R}$ se parabola $y = ax^2$ dotýká grafu funkce $y = \ln x$ (tj. existuje bod ležící na obou grafech, ve kterých mají tyto grafy společnou tečnu)?

132. Dokažte, že funkce $f(x) = x + x^2 \sin(2/x)$, $f(0) = 0$, je rostoucí v bodě 0, je diferencovatelná na $\mathbb{R}$, ale není rostoucí na žádném okolí bodu 0.

133. Dokažte, že funkce $g(x) = x^2(2 + \sin(1/x))$, $g(0) = 0$, má ostré lokální minimum v bodě 0, je diferencovatelná na $\mathbb{R}$, ale není monotónní na žádném jednostranném okolí bodu 0.

134. Vyšetřete existenci asymptot v ∞ a $-\infty$ funkce $f(x) = x \operatorname{arctg} x$.

135. Vyšetřete existenci asymptoty v ∞ funkce $f(x) = (\ln x)^x / x^{\ln x}$.

Vyšetřete průběh (včetně vyšetření konvexity, asymptot a existence jednostranných derivací) následujících funkcí:

136. $f(x) = \arccos \frac{1-x^2}{1+x^2}$.

137. $f(x) = \frac{x^3}{2(x+1)^2}$.

138. $h(x) = \frac{\sin x}{\sin(x + \pi/4)}$.

139. $f(x) = |x+2|e^{-\frac{1}{x}}$.

140.

$$f(x) = \sqrt[3]{|x|^3 + b^3}, \quad b > 0.$$

141.

$$f(x) = e^{-x^2}.$$

*142. Necht f je funkce ryze konvexní na intervalu $(a, c]$ i na intervalu $[c, b)$. Necht f je spojitá na (a, b) . Pak f je ryze konvexní na (a, b) , právě když $f'_+(c) \geq f'_-(c)$. Dokažte.

**143. Necht f je spojitá funkce na $\mathbb{R}$, která má tu vlastnost, že žádné tři body grafu f nejsou kolineární. Musí být f ryze konvexní nebo ryze konkávní?

*144. Dokažte, že funkce $f(x) = (1 + \frac{1}{x})^x$ je rostoucí na $(0, \infty)$.

*145. Necht existuje $f''(x) = A \in \mathbb{R}$. Dokažte, že

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+2h) + f(x) - 2f(x+h)}{h^2} = A.$$

146. Necht funkce f má derivaci na $(0, \infty)$, existuje $\lim_{x \rightarrow \infty} f'(x)$ a $y = ax + b$ je rovnicí asymptoty funkce f v ∞ . Dokažte, že pak $\lim_{x \rightarrow \infty} f'(x) = a$. Lze vynechat předpoklad existence $\lim_{x \rightarrow \infty} f'(x)$?